

hetjük azt, hogy a Duna—Tisza közén kb. 20⁰/₀ lesz az erdővel borított terület, mint ahogy az valamikor a történelmi időkben volt. Igaz, hogy ezek nem tölgyesek, mocsári láperdők, hanem a legrosszabb termőhelyet hasznosító lombegyes fenyvesek lesznek, amelyek az adott termőhelyen a homok-területek komplex hasznosításának szerves részévé válnak és kiegészítői a jobb termőhelyeken kialakult és kialakítandó szőlő- és gyümölcskultúráknak. Azt mondják, aki fát ültet, az bízik a jövőben. Mi sok fát ültetünk és bízunk a jelenben és a jövőben. Tudjuk, hogy az ember a fától — az erdőtől elválaszthatatlan és ha majd valamikor a fa felhasználása iránt csökkenne is az igény, erdőre akkor is szükség lesz. Szükség mindaddig, amíg ezen a földgolyón ember él.

634.0.945.27

Jérôme
René

ERDŐMŰVELÉSI NAPOK A KISKUNSAĞON

Az Egyesület Erdőművelési Szakosztálya a Kecskeméti Helyi Csoport közreműködésével két napos rendezvényen foglalkozott a homoki fenyőtermesztés helyzetével és fejlesztésének főbb kérdéseivel.

Az első napon előadássorozat világitotta meg a kérdést különböző oldalakról. *Sipos Sándor* a vendéglátó Helyi Csoport nevében üdvözölte az ország minden tájáról egybegyűlt résztvevőket, majd *dr. Solymos Rezső* szakosztályelnök nyitotta meg a szakosztályülést. Bevezetőül *dr. Danszky István* áttekintette az erdőművelésnek az utóbbi két évtized alatt elért fejlődését, majd a jövő irányelveként a technika olyan fejlesztését jelölte meg, amely összhangban van a biológiai követelményekkel és megfelelő gazdaságosságot mutat.

Az előadások során *Barányi László* ismertette a Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság munkáját, *Ipsics Lajos* pedig a jövőnek rendkívül figyelemreméltó képét vetítette a résztvevők elé. A következő 3—4 évtized erdősítési, nevelési és kitermelési feladatai szinte félelmetes mértékre nőnek és megoldásuk alaposan átgondolt technológiai és technikai fejlesztést követel. Az ezredfordulóra megtízszereződő fenyőkitermelés anyagának hasznosítása pedig már a vállalat illetékességét is meghaladó súlyos gond. *Bartucz Emil* többek között rámutatott az erdőrendezési előírások és a gyorsabban haladó gyakorlat közötti bátrányos fáziselmérésre. Túlzottnak tartotta a fenyőtípusú erdősítést és nagyobb figyelemmel kérte részesíteni a lombos fafajokat. *Ván László* immár tekintélyes gyakorlati tapasztalatok birtokában mélyreható részletességgel ismertette a Duna—Tisza köze homokján kialakult fenyőtermesztés teljes termelési rendszerét — a tobozgyűjtéstől a véghasználati állomány kialakításáig. *Vida László* jövedelmezőségi számítással bizonyította, hogy a fenyőtermesztés ezen a tájon nemcsak termőhelyi szükségszerűség, de népgazdasági érdek is. *Petri Attila* a fenyőkitermelés jövőbeni ugrásszerű növekedését részletezte és a hasznosítás gondját hangsúlyozta. *Faragó Sándor* kutatásai eredményeként rámutatott arra, hogy a feketefenyő növekedését a homokon döntően a talajvíztől való távolság határozza meg. Kimutatta, hogy a legkedvezőtlenebb adottságú termőhelyek is alkalmasak közepes fatermőképességű állományok kialakítására, de a faanyag minősége, mérete folytán csak kisebb értékű választékok termelésére alkalmasak. *Tóth József* a homoki tájon különösen fontos erdővédelmi szempontok figyelembevételére figyelmeztetett. A fenyvesek legnagyobb része már a termőhelytől magától elsődlegesen károsított, így a másodlagos károsítók tömeges fellépése a fenyő térfoglalásának arányában várható. Halaszthatatlan a Gazdaság védelmi kapacitásának kellő kiépítése, de legfontosabb a preventív védekezés: megfelelő fafajt az adott termőhelyre.

Az előadásokat a késő esti órákba elhúzó vita követte. A klubszerű beszélgetés alkalmat adott sok jó, a természetis ügyét előmozdító gondolat kifejtésére és ezeket a másnapi erdőjárás után megfogalmazott és általánosan elfogadott szakosztályi állásfoglalás fogta egybe.

A helyszíni bemutató a Kerekegyházi Erdészeti területén adott rendkívül szemléletes képet a homoki fenyőtermesztés helyzetéről és ösztönzött gondolatokra a termőhelyhasznosítás jövőjét illetően. A kunadacsi Királyi-fenyves, Kamarai-fenyves és több más, bemutatott véghasználati állomány már világosan mutatja az elérhető fatermést, faanyag minőséget, károsítókkal szembeni magatartást, illetve azok feléptét és már megfelelő adatokat szolgáltat a helyes ökonómiai mérlegeléshez. Ezek az erdőrészletek elértek az első tömeges fenyőtelepítés első fejezetének lezárásához és bennük sürgősen merül fel a kérdés: hogyan tovább, mi legyen ennek az erdőnek további sorsa, mi a célszerű hasznosítás?

Sipos Sándor, Barányi László, dr. Babos Imre és dr. Solymos Rezső a résztvevők között

Alapvetően két vélemény alakult ki. Az elsőnek dr. Csesznák Elemér adott hangot. Figyelemmel a termőhelyfejlődés menetére, az eddig megtermelt faanyag minőségére és költségeire, valamint az itt termőhelyálló lombos fafajokra, a lombos fafajoknak — főleg a szürkenyárnak — nagyobbarányú felkarolását sürgette. Véleménye szerint az itt megtermelhető fenyőanyagra — ezen az áron — a népgazdaságnak nem biztos, hogy szüksége lesz, de erdőre — olcsón fenntartható és felújítható erdőre — minden bizonnyal, mindig! — A másik álláspontot dr. Babos Imre képviselte. Meggyőződése szerint hasznosítható faanyagot ezen a termőhelyen csak a fenyő szolgáltat, a szürkenyár elegetlenül csak alaktalan törzseket nevel. Sajnos mindkét vélemény nélkülözötte a konkrét ökonómiai alátámasztást, ami most már soká nem várható magára. Utóbbi vélemény pedig megkerülte a védelmi szempontokat is.

Az elhangzott előadások, a vita és a helyszíni bemutató elhangzottak eredményeként a Szakosztály a homoki fenyőtermesztéssel kapcsolatosan végül is a következő állásfoglalást alakította ki:

— A fenyvesítés a homokfásítás egyik leglényegesebb feladata, változatlan ütemben kell folytatni. A homoki termőhelyeknek legkevesebb 50%-át az erdősisítés során célszerűbben mint fenyővel nem tudjuk hasznosítani.

— A jelenlegihez hasonlóan a jövőben is változatlanul az erdőfenyő és a fekete-fenyő lesz a homoki fenyőerdősítések két legfontosabb fafaja.

— A termőhelyi adottságok miatt fel kell készülni arra, hogy a fenyők térfoglalásának növekedésével egyidőben fokozottan jelentkeznek a biotikus és abiotikus károsítók. Ezért az erdővédelmi rendszabályok betartására szigorúan ügyelni kell. Az erdővédelem fejlesztésének anyagi, műszaki és személyi feltételeit mielőbb meg kell teremteni, hogy a kárelhárítás hatékony legyen.

— A fenyők növekedésének menete, fatermésének alakulása, a megtermelt fa szöveti szerkezete, valamint az erdővédelmi szempontok egyaránt szükségessé teszik a termelési célnak az eddiginél határozottabb megállapítását.

— A gyakorlati tapasztalatok és a tudományos kutatás eddigi eredményei azt mutatják, hogy az elsőrendű fatermési cél nagytömegű cellulózanyagnak 40—60 éves vágáskorral való megtermelése lehet.

— A termelési célkitűzés a fatermelés módszereinek fejlesztéséhez nélkülözhetetlen. Ezzel egyidőben azonban ki kell emelni azt, hogy a homoki fenyvesítés környezetvédelmi és szociális jelentősége is rendkívül nagy.

— A jövőben az eddigieknél nagyobb súlyt kell fektetni a szaporítóanyag származására, a nemesítés előnyeinek hasznosítására a homokon is.

A kunbaracsi „Szahará”-ban

— A csemetetermelés módszereinek továbbfejlesztésekor a burkolt, hosszú gyökerű csemeték termelését is célul kell kitűzni. Figyelmet kell fordítani a csemetecsomagolás anyagaira, a műanyag helyett az elbomló csomagolóanyagokat kell előnyben részesíteni.

— Az erdősítések talajelőkészítése során figyelembe kell venni az altalajlazítás előnyeit.

A csókási fenyőnevelő kertben

— A gépesítés fokozása, az erdőnevelés egyszerűsítése, az élómunka csökkentése érdekében célszerű fokozatosan áttérni a nagyobb sortávolságú és kisebb tőtávolságú telepítési hálózatra.

— A nevelővágások komplex gépesítése, ennek megfelelő technológiák kidolgozása a legsürgősebb feladatok közé tartozik.

— A homoki fenyvesek fatermése 40—50 éves korban megközelíti az országos átlagot. A korábbi telepítések tisztításából és gyéritéséből a várakozást meghaladó mennyiségű fatömeg kerül ki, fokozatosan emelkedik a véghasználati fatömeg aránya is. Ennek a megtermelt fenyőanyagnak a hasznosítási lehetőségei nem megnyugtatóak. Különösen nagy gondot jelent a vékonyfa és a tűanyag célszerű hasznosítása. A papírfaexport bizonytalansága, a papírszükséglet emelkedése egyaránt indokolja a hazai papírfeldolgozó kapacitásunk fejlesztésének felülvizsgálatát. Törekedni kell a tűs ágvégeket vitaminliszt és egyéb célra hasznosítani.

— A fenyőtermesztés fejlesztésének támogatása a társadalmi szükségletek sokoldalú kielégítése érdekében a jövőben fokozottan indokolt. Az erdőt kezelő szervek részére olyan állami támogatás szükséges, amely kifejezésre juttatja az erdők egyéb társadalmi hasznát.

634.0.232.4:368

BEFEJEZETLEN ERDŐSÍTÉSEK BIZTOSÍTÁSÁNAK GAZDASÁGOSSÁGA

**Dr. Ghimessy
László**

Ismeretes, hogy az *Állami Biztosító* 1968-tól vállalja az erdőgazdaságok befejezetlen erdősítéseinek biztosítását az élettelen világ okozta károk ellen. Az azóta eltelt 5 év alatt a korábban biztosító gazdaságok jelentős része már nem kíván élni e, részben termelési biztonságot nyújtó lehetőséggel és jelenleg csupán 5 erdő- és fafeldolgozó gazdaság, valamint 2 MN erdő-, mező- és vadgazdaság biztosít.

A szocialista államokban a biztosítás kétoldalú ügylet, amelyben a Biztosító átvállalja a kockázatot olyan díjazással, melyben a kifizetett kártérítési összegek és a saját üzemi szervezete fenntartásának költségei a megengedett minimális haszonkulcs mellett megtérülnek, a biztosított — jelen körülmények között az erdőgazdaság — pedig mentesül egy liquid fedezeti tartalék képzésétől. Ez a tartalék a gazdaságnál az évek során több-kevesebb valószínűséggel bekövetkező károk kiegyenlítésére szolgálna, mentesítené az esetleges üzemi hitelek felvételétől.

A befejezetlen erdősítések biztosítása speciális módozatú, két okból:

A kockázati körbe a szokásos kockázati elemeken (tűz, jégverés, villámcsapás, a belvíz stb.) kívül az aszálykár is bekerült és ez utóbbi az összes kár kb. 80—85⁰/₀-át jelenti. Természetesen a kockázati károkon kívül még sú-